

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Často kladené otázky k rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-311/18 – *Data Protection Commissioner/Facebook Ireland a Maximillian Schrems*

Prijaté 23. júla 2020

Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť odpovede na niektoré otázky, ktoré sú často kladené dozorným orgánom, pričom sa vypracuje a doplní spolu s ďalšou analýzou, keďže Európsky výbor pre ochranu údajov (ďalej len „EDPB“) pokračuje v skúmaní a posudzovaní tohto rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

Rozsudok vo veci C-311/18 je k dispozícii [tu](#), a tlačová správa Súdneho dvora je k dispozícii [tu](#).

1) O čom Súdny dvor v tomto rozsudku rozhodol?

- Súdny dvor vo svojom rozsudku preskúmal platnosť rozhodnutia Európskej komisie 2010/87/ES o štandardných zmluvných doložkách a považuje ho za platné. Platnosť uvedeného rozhodnutia nebola spochybnená len na základe toho, že štandardné doložky o ochrane údajov v danom rozhodnutí vzhľadom na ich zmluvnú povahu nie sú záväzné pre orgány tretej krajiny, do ktorej sa údaje môžu prenášať.

Súdny dvor však doplnil, že táto platnosť závisí od toho, či rozhodnutie 2010/87/ES obsahuje účinné mechanizmy, ktoré v praxi umožňujú zabezpečiť, aby bola dodržaná úroveň ochrany, ktorá je v podstate rovnocenná úrovni zaručenej v rámci EÚ podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a aby sa prenosy osobných údajov založené na takýchto doložkách v prípade ich porušenia alebo nemožnosti ich dodržať pozastavili alebo zakázali.

V tejto súvislosti Súdny dvor poukazuje najmä na to, že v rozhodnutí 2010/87/ES sa ukladá vývozci údajov a príjemcovi údajov (ďalej len „dovozca údajov“) povinnosť vopred a pri zohľadnení okolností konkrétneho prenosu overiť, či sa daná úroveň ochrany v dotknutej tretej krajine dodržiava, a že v rozhodnutí 2010/87/ES sa vyžaduje, aby dovozca údajov informoval

vývozcovi údajov o prípadnej neschopnosti dodržať štandardné doložky o ochrane údajov a prípadné akékoľvek dodatočné opatrenia k tým, ktoré poskytujú tieto doložky, pričom vývozca údajov je vtedy povinný pozastaviť prenos údajov a/alebo vypovedať zmluvu s dovozcom údajov.

- ➔ Súdny dvor preskúmal aj platnosť rozhodnutia o šтите na ochranu osobných údajov (rozhodnutie 2016/1250 o primeranosti ochrany poskytovanej štitom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA), keďže prenosi, ktoré boli predmetom vnútroštátneho sporu, ktorý viedol k podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa uskutočnili medzi EÚ a Spojenými štátmi americkými (ďalej len „USA“).

Súdny dvor dospel k záveru, že požiadavky vnútroštátnych právnych predpisov USA, a najmä určitých programov umožňujúcich prístup orgánov verejnej moci USA k osobným údajom prenášaným z EÚ do USA na účely národnej bezpečnosti, vedú k obmedzeniam ochrany osobných údajov, ktoré nie sú vymedzené takým spôsobom, aby zodpovedali požiadavkám, ktoré sú v podstate rovnocenné požiadavkám vyžadovaným v práve Únie¹, a že týmito právnymi predpismi sa dotknutým osobám neposkytujú práva uplatniteľné pred súdmi voči americkým orgánom.

V dôsledku takejto miery zasahovania do základných práv osôb, ktorých údaje sa prenášajú do tejto tretej krajiny, Súdny dvor vyhlásil rozhodnutie o primeranosti štitu na ochranu osobných údajov za neplatné.

2) Má rozsudok Súdneho dvora vplyv na iné nástroje na prenos okrem štitu na ochranu osobných údajov?

- ➔ Vo všeobecnosti sa v prípade tretích krajín hranica stanovená Súdny dvorom uplatňuje aj na všetky primerané záruky podľa článku 46 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ktoré sa uplatňujú pri prenose údajov z EHP do akejkoľvek tretej krajiny. Právne predpisy USA, na ktoré odkazuje Súdny dvor [t. j. oddiel 702 zákona o sledovaní v rámci zahraničného spravodajstva (ďalej len „zákon FISA“) a vykonávacie nariadenie č. 12333], sa vzťahujú na každý prenos do USA elektronickými prostriedkami, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti týchto právnych predpisov, bez ohľadu na nástroj, ktorý sa pri prenose použije².

3) Existuje určité obdobie odkladu, počas ktorého môžem naďalej prenášať údaje do USA bez posúdenia právneho základu pre takýto prenos?

- ➔ Nie, Súdny dvor vyhlásil rozhodnutie o šтите na ochranu osobných údajov za neplatné bez toho, aby sa zachovali jeho účinky, pretože právne predpisy USA, ktoré Súdny dvor posudzoval, neposkytujú úroveň ochrany v podstate rovnocennú s úrovňou ochrany v EÚ. Toto posúdenie sa musí zohľadniť pri každom prenose do USA.

4) Prenášam údaje americkému dovozcovi údajov, ktorý dodržiava podmienky štitu na ochranu osobných údajov, ako mám teraz postupovať?

¹ Súdny dvor zdôrazňuje, že v rámci určitých programov sledovania, ktoré americkým orgánom verejnej moci umožňujú prístup k osobným údajom prenášaným z EÚ do USA na účely národnej bezpečnosti, sa nestanovujú žiadne obmedzenia právomoci udelených americkým orgánom, ani neuvádza existencia záruk pre potenciálne dotknuté osoby, ktoré nie sú americkými občanmi.

² Oddiel 702 zákona FISA sa vzťahuje na všetkých „poskytovateľov elektronických komunikačných služieb“ [pozri vymedzenie pojmu podľa hlavy 50 § 1881 písm. b) bodu 4 zákonníka USA (USC)], zatiaľ čo vykonávacím nariadením č. 12 333 sa organizuje elektronické monitorovanie, ktoré je vymedzené ako „získanie neverejnej komunikácie elektronickými prostriedkami bez súhlasu osoby, ktorá je účastníkom elektronickej komunikácie, alebo v prípade neelektronickej komunikácie, bez súhlasu osoby, ktorá je viditeľne prítomná na mieste komunikácie, s výnimkou používania zameriavacích rádiových zariadení výlučne na určenie polohy vysieláča“ [oddiel 3.4; písm. b)].

- ➔ Prenosy na základe tohto právneho rámca sú nezákonné. Ak by ste chceli pokračovať v prenose údajov do USA, je potrebné si overiť, či to bude možné za ďalej uvedených podmienok.

5) Pri dovozcovi údajov v USA uplatňujem štandardné zmluvné doložky, ako mám postupovať?

- ➔ Súdny dvor konštatoval, že právne predpisy USA (t. j. oddiel 702 zákona FISA a vykonávacie nariadenie č. 12333) nezabezpečujú v podstate rovnocennú úroveň ochrany.

To, či môžete osobné údaje prenášať na základe štandardných zmluvných doložiek, bude závisieť od výsledku vášho posúdenia, pri zohľadnení okolností týchto prenosov a dodatočných opatrení, ktoré by ste mohli prijať. V nadväznosti na analýzu okolností prenosu v jednotlivých prípadoch by sa dodatočnými opatreniami a štandardnými zmluvnými doložkami malo zabezpečiť, aby právne predpisy USA nezasahovali do primeranej úrovne ochrany, ktorú tieto opatrenia zaručujú.

Ak ste dospeli k záveru, že by vzhľadom na okolnosti prenosu a prípadné dodatočné opatrenia primerané záruky neboli zabezpečené, musíte prenos osobných údajov pozastaviť alebo ukončiť. Ak však máte v úmysle prenášať údaje aj napriek tomuto záveru, musíte to oznámiť príslušnému dozornému orgánu³.

6) Pri subjekte v USA uplatňujem záväzné vnútropodnikové pravidlá, ako mám postupovať?

- ➔ Vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora, ktorým sa štít na ochranu osobných údajov vyhlásil za neplatný z dôvodu miery zasahovania právnych predpisov USA do základných práv osôb, ktorých údaje sa prenášajú do tejto tretej krajiny, a vzhľadom na skutočnosť, že štít na ochranu osobných údajov mal poskytovať aj záruky v súvislosti s údajmi prenášanými inými nástrojmi, ako sú záväzné vnútropodnikové pravidlá, sa posúdenie Súdneho dvora uplatňuje aj pri záväzných vnútropodnikových pravidlách, keďže právne predpisy USA budú mať prednosť aj pred týmito nástrojmi.

To, či môžete osobné údaje prenášať na základe záväzných vnútropodnikových pravidiel, bude závisieť od výsledku vášho posúdenia, pričom sa zohľadnia okolnosti týchto prenosov a dodatočné opatrenia, ktoré by ste mohli zaviesť. V nadväznosti na analýzu okolností prenosu v jednotlivých prípadoch by sa dodatočnými opatreniami a záväznými vnútropodnikovými pravidlami malo zabezpečiť, aby právne predpisy USA nezasahovali do primeranej úrovne ochrany, ktorú tieto opatrenia zaručujú.

Ak ste dospeli k záveru, že by vzhľadom na okolnosti prenosu a prípadné dodatočné opatrenia primerané záruky neboli zabezpečené, musíte prenos osobných údajov pozastaviť alebo ukončiť. Ak však máte v úmysle prenášať údaje aj napriek tomuto záveru, musíte to oznámiť príslušnému dozornému orgánu⁴.

³ Pozri najmä bod 145 rozsudku Súdneho dvora a doložku 4 písm. g) rozhodnutia Komisie 2010/87/EÚ, ako aj doložku 5 písm. a) rozhodnutia Komisie 2001/497/ES a súbor II písm. c) prílohy k rozhodnutiu Komisie 2004/915/ES.

⁴ Pozri najmä bod 145 rozsudku Súdneho dvora a doložku 4 písm. g) rozhodnutia Komisie 2010/87/EÚ. Pozri aj oddiel 6.3 dokumentu WP256 rev.01 (pracovná skupina zriadená podľa článku 29, Pracovný dokument, ktorým sa vytvára tabuľka s prvkami a zásadami, ktoré sa nachádzajú v záväzných vnútropodnikových pravidlách, schválený EDPB, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614109), a oddiel 6.3 dokumentu WP257 rev.01 (pracovná skupina zriadená podľa článku 29, Pracovný dokument, ktorým sa vytvára tabuľka s prvkami a zásadami, ktoré sa nachádzajú v záväzných vnútropodnikových pravidlách pre sprostredkovateľov, schválený EDPB, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614110).

7) Ako je to s inými nástrojmi na prenos podľa článku 46 všeobecného nariadenia o ochrane údajov?

- EDPB posúdi dôsledky tohto rozsudku pre iné nástroje prenosu okrem štandardných zmluvných doložiek a záväzných vnútropodnikových pravidiel. V rozsudku sa objasňuje, že štandardom pre primerané záruky podľa článku 46 všeobecného nariadenia o ochrane údajov je „v podstate rovnocennosť“.

Ako zdôraznil Súdny dvor, je potrebné uviesť, že článok 46 sa nachádza v kapitole V všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a preto sa musí vykladať so zreteľom na článok 44 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, v ktorom sa uvádza, že „*všetky ustanovenia v tejto kapitole sa uplatňujú s cieľom zabezpečiť, aby sa neohrozila úroveň ochrany fyzických osôb zaručená týmito nariadením.*“

8) Môžem sa pri prenose údajov do USA spoľahnúť na niektorú z výnimiek uvedených v článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov?

- Naďalej je možné prenášať údaje z EHP do USA na základe výnimiek stanovených v článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov za predpokladu, že sa uplatňujú podmienky stanovené v tomto článku. EDPB odkazuje na svoje usmernenia k tomuto ustanoveniu⁵.

Predovšetkým je potrebné pripomenúť, že ak sú prenosi založené na súhlase dotknutej osoby, mal by byť:

-) výslovný,
-) osobitný pre konkrétny prenos alebo súbor prenosov údajov (to znamená, že vývozca údajov musí zabezpečiť získanie osobitného súhlasu pred začatím prenosu údajov, a to hoci aj po uskutočnení zberu údajov) a
-) informovaný, najmä o možných rizikách prenosu (to znamená, že dotknutá osoba by mala byť informovaná aj o konkrétnych rizikách vyplývajúcich zo skutočnosti, že jej údaje sa budú prenášať do krajiny, ktorá neposkytuje primeranú ochranu, a že sa neuplatňujú žiadne primerané záruky na zabezpečenie ochrany údajov).

Pokiaľ ide o prenosi nevyhnutné na plnenie zmluvy medzi dotknutou osobou a prevádzkovateľom, je potrebné mať na pamäti, že osobné údaje sa môžu prenášať len ak ide o občasný prenos. V jednotlivých prípadoch by bolo potrebné stanoviť, či sa prenosi údajov považujú za „občasné“ alebo nie. V každom prípade sa na túto výnimku možno spoľahnúť len vtedy, keď je prenos objektívne nevyhnutný na plnenie zmluvy.

Pokiaľ ide o prenosi nevyhnutné z dôležitých dôvodov verejného záujmu (ktoré musia byť uznané v právnych predpisoch EÚ alebo členských štátov⁶), EDPB pripomína, že základnou požiadavkou na uplatnenie tejto výnimky je zistenie dôležitého verejného záujmu, a nie povaha organizácie, a že hoci sa táto výnimka neobmedzuje na „občasné“ prenosi údajov, neznamená to, že prenosi údajov na základe výnimky týkajúcej sa dôležitého verejného záujmu môžu prebiehať vo veľkom rozsahu a systematicky. Naopak, je potrebné dodržiavať všeobecnú zásadu, podľa ktorej by sa výnimky stanovené v článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov v praxi nemali stať pravidlom, ale mali by sa obmedziť na konkrétne situácie a každý vývozca údajov musí zabezpečiť, aby prenos spĺňal test striktnnej nevyhnutnosti.

⁵ Pozri usmernenia EDPB č. 2/2018 o výnimkách podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2016/679 z 25. mája 2018, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_sk.pdf, s. 3.

⁶ Odkazy na „členské štáty“ by sa mali chápať ako odkazy na „členské štáty EHP“.

9) Môžem naďalej používať štandardné zmluvné doložky alebo záväzné vnútropodnikové pravidlá pri prenose údajov do tretej krajiny inej ako USA?

- Súdny dvor uviedol, že štandardné zmluvné doložky spravidla možno naďalej používať pri prenose údajov do tretej krajiny, avšak hranica, ktorú stanovil Súdny dvor pri prenosoch do Spojených štátov, sa uplatňuje pri všetkých tretích krajinách. To isté platí pre záväzné vnútropodnikové pravidlá.

Súdny dvor zdôraznil, že je zodpovednosťou vývozcu údajov a dovozcu údajov, aby posúdili, či sa v príslušnej tretej krajine dodržiava úroveň ochrany, ktorú vyžaduje právo EÚ, s cieľom určiť, či je v praxi možné dodržať záruky, ktoré poskytujú štandardné zmluvné doložky alebo záväzné vnútropodnikové pravidlá. V opačnom prípade by ste mali posúdiť, či dokážete prijať dodatočné opatrenia na zabezpečenie úrovne ochrany, ktorá je v podstate rovnocenná s úrovňou ochrany, ktorá sa poskytuje v EHP, a či do týchto dodatočných opatrení nebudú zasahovať právne predpisy tretej krajiny, ktoré by zabránili ich účinnosti.

Môžete sa obrátiť na svojho dovozcu údajov, aby ste overili právne predpisy jeho krajiny a spolupracovali pri ich posudzovaní. Ak by ste vy alebo dovozca údajov v tretej krajine dospeli k záveru, že na údaje prenášané podľa štandardných zmluvných doložiek alebo záväzných vnútropodnikových pravidiel sa nevzťahuje úroveň ochrany v podstate rovnocenná s úrovňou ochrany zaručenej v rámci EHP, mali by ste prenosy okamžite pozastaviť. V opačnom prípade musíte informovať príslušný dozorný orgán⁷.

- Ako zdôraznil Súdny dvor, hoci je primárnou zodpovednosťou vývozcov a dovozcov údajov, aby pred prenosom osobných údajov do tejto tretej krajiny posúdili, či právne predpisy tretej krajiny určenia umožňujú dovozcom údajov dodržať štandardné doložky o ochrane údajov alebo záväzné vnútropodnikové pravidlá, kľúčovú úlohu budú zohrávať aj dozorné orgány pri presadzovaní všeobecného nariadenia o ochrane údajov a pri vydávaní ďalších rozhodnutí o prenosoch do tretích krajín.

V súlade s výzvou Súdneho dvora, aby sa predchádzalo rozdielnym rozhodnutiam, budú preto ďalej pracovať v rámci EDPB s cieľom zabezpečiť konzistentnosť, najmä ak sa prenosy do tretích krajín musia zakázať.

10) Aké dodatočné opatrenia môžem zaviesť, ak používam štandardné zmluvné doložky alebo záväzné vnútropodnikové pravidlá pri prenose údajov do tretích krajín?

- Dodatočné opatrenia, o ktorých by ste prípadne mohli uvažovať, by sa museli zavádzať v jednotlivých prípadoch, pričom by sa mali zohľadniť všetky okolnosti prenosu v nadväznosti na posúdenie právnych predpisov tretej krajiny, ktorým sa overuje, či sa nimi zabezpečuje primeraná úroveň ochrany.

Súdny dvor zdôraznil, že vykonanie tohto posúdenia a prijatie potrebných dodatočných opatrení je primárnou zodpovednosťou vývozcu údajov a dovozcu údajov.

EDPB v súčasnosti analyzuje rozsudok Súdneho dvora s cieľom určiť druh dodatočných opatrení, či už ide o právne, technické alebo organizačné opatrenia, ktoré by sa mohli prijímať popri štandardných zmluvných doložkách alebo záväzných vnútropodnikových pravidlách pri prenose

⁷ Pozri najmä bod 145 rozsudku Súdneho dvora. Pokiaľ ide o štandardné zmluvné doložky, pozri doložku 4 písm. g) rozhodnutia Komisie 2010/87/EÚ, ako aj doložku 5 písm. a) rozhodnutia Komisie 2001/497/ES a súbor II písm. c) prílohy k rozhodnutiu Komisie 2004/915/ES. Pokiaľ ide o záväzné vnútropodnikové pravidlá, pozri oddiel 6.3 dokumentu WP256 rev.01 (schváleného EDPB) a oddiel 6.3 dokumentu WP257 rev.01 (schváleného EDPB).

údajov do tretích krajín, v ktorých štandardné zmluvné doložky alebo záväzné vnútro podnikové pravidlá neposkytujú dostatočnú úroveň záruk.

→ EDPB ďalej skúma, čo by mohlo byť obsahom týchto dodatočných opatrení a poskytne ďalšie usmernenia.

11) Využívam sprostredkovateľa, ktorý spracúva údaje, za ktoré som zodpovedný ako prevádzkovateľ, ako môžem zistiť, či tento sprostredkovateľ prenáša údaje do USA alebo do inej tretej krajiny?

→ V zmluve, ktorú ste uzavreli s vaším sprostredkovateľom v súlade s článkom 28 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, sa musí stanovovať, či sú prenosi povolené alebo nie (je potrebné mať na pamäti, že aj poskytnutie prístupu k údajom z tretej krajiny, napríklad na účely správy, predstavuje prenos).

→ Povolenie musí byť sprostredkovateľom udelené aj v prípade poverovania subdodávateľov prenosmi údajov do tretích krajín. Mali by ste byť obozretní a opatrní, pretože veľké množstvo riešení v oblasti výpočtovej techniky si môže vyžadovať prenos osobných údajov do tretej krajiny (napr. na účely uchovávaní alebo údržby).

12) Čo môžem urobiť pre to, aby som mohol naďalej využívať služby môjho sprostredkovateľa, ak sa v zmluve podpísanej v súlade s článkom 28 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov uvádza, že údaje sa môžu prenášať do USA alebo do inej tretej krajiny?

→ Ak sa vaše údaje môžu prenášať do USA a nie je možné prijať dodatočné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že právne predpisy USA nebudú zasahovať do v podstate rovnocennej úrovne ochrany v rámci EHP, ktorú poskytujú nástroje na prenos, a ani sa neuplatňujú výnimky podľa článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, jediným riešením je rokovať o zmene alebo dodatku k vašej zmluve s cieľom zakázať prenos údajov do USA. Údaje by mali byť nielen uchovávané, ale aj spravované mimo USA.

→ Ak sa vaše údaje môžu prenášať do inej tretej krajiny, mali by ste si overiť aj právne predpisy tejto tretej krajiny s cieľom skontrolovať, či sú v súlade s požiadavkami Súdneho dvora, a s predpokladanou úrovňou ochrany osobných údajov. Ak nie je možné nájsť žiadny vhodný dôvod na prenosi do tretej krajiny, osobné údaje by sa nemali prenášať mimo územia EHP a všetky spracovateľské činnosti by sa mali vykonávať v rámci EHP.

Za Európsky výbor pre ochranu údajov

predsedníčka

Andrea Jelinek